

1 Vijf centrale principes bij de start in het werken met gezinnen

Geef de tijd om terug te veren (1)

De coronaperiode kan een ingrijpende periode zijn in het leven van kinderen, jongeren opvoeders. Soms is er ook verlies en rouw. Het verwerken hiervan kost tijd. Geef gezinnen die tijd. Blijf beschikbaar en nabij. Stel reële doelen. Stel niet dezelfde doelen als in “normale tijden”. We leven niet meer in het ‘normaal’ van voor de coronaperiode. We gaan met elkaar ontdekken wat het “voorlopige normaal” is. Daar is tijd en aandacht voor nodig.

Concreet betekent dit dat een nieuwe routine gezocht moet worden. Denk aan dagstructuur: De moeizaam opgebouwde routine wordt opeens doorbroken; er wordt aandacht gevraagd waar niet zomaar een reactie voorhanden is; De leefruimte kan krap zijn en opeens zie je alles van elkaar; contact met familie en vrienden is minimaal, dus geen ventilatie-momenten meer. Er zijn opeens zorgen over geld, werk, gezondheid. Als er zorg is voor bijv. grootouders, hoe moet dat dan? Al met al is het dagelijks leven behoorlijk ontzet. Dit kan soms terugval naar oud en ongewenst gedrag geven. Realiseer je dat het tijd kost voor mensen om zich te herpakken. Wees ruimhartig. Kijk naar de eigen ervaringen en realiseer je dat bij onze gezinnen de stress en nood tot aanpassing niet anders is.

Luister eerst (2)

Vraag en luister naar de dilemma's, onzekerheden en misschien ook wel kansen of ontdekkingen die kinderen en gezinnen in de coronaperiode ervaren. Steun door goed te luisteren. Het tussentijds samenvatten en vragen of dat is wat ze willen delen of dat andere woorden of thema's beter passen, is helpend. Je hoeft niet meteen een antwoord op alle vragen te hebben. Door te laten zien dat jij zelf ook niet zomaar de antwoorden paraat heb neutraliseer je eventuele verlegenheid bij de cliënt.

Help in het hier en nu (3)

Kijk waar de gezinsleden moeilijkheden ervaren en richt daar de aandacht op. Leg prioriteit bij de praktische behoefte van het moment. Zie deze fase in het ‘nieuwe normaal’ als een crisis. Dat betekent eerst concrete ondersteuning bij het oplossen van de praktische problemen (bijv. met moeder een pretpakketje samenstellen voor haar drukke kind denk aan stoepkrijt, springtouw, spelletjes, knutselmateriaal ect.). Naarmate het evenwicht toeneemt weer terug meer aandacht naar behandeldoelen en leerprocessen.

Betrek zo nodig andere vakbroeders en zorgpartners, bespreek dit wel altijd eerst met de gezinsleden. Wacht niet af wat andere collega's of ketenpartners doen, neem het voortouw. Dat werkt en is een uitdrukking van kwaliteit van zorg. Wees hier zichtbaar in, ook naar cliënten toe. Het geeft hen vertrouwen er niet alleen voor te staan. Het zijn immers eenzame tijden.

Geef geen nieuwe labels (4)

Misschien gaat het even minder goed met een kind, een jongere of een gezin. Plak daar niet meteen een oordeel of diagnose op. Geef het kind, de jongere, het gezin de kans om een nieuwe balans te vinden. Ging het voor de coronaperiode goed in het gezin, dan geeft dat vertrouwen voor nu.

Vertrouw op relaties (5)

Is er hulp nodig? Kijk dan in hoeverre betrokkenen uit het eigen netwerk, de school, de opvang of de hulpverlening kunnen ondersteunen. Zeg niet te snel nee, wees creatief, toon zelf veerkracht. Kijk bij de kinderen ook breed als het gaat om de inzet van hulp. Betrek bijvoorbeeld juist ook de hulpverlening die er al reeds is voor ouders zelf, andere kinderen. Denk ook aan sportclubs, buurtactiviteiten, kerk etc.

Werken met kinderen, jongeren, gezinnen zonder klachten.

Stel de vijf hierboven genoemde principes centraal in je contact.